

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . " 50 "
Negyedévre . . . . . " 25 "
Egy hóra . . . . . " 12 "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többször
hirdetéseket alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj má-
den külön beiktatásért 80 kr.

Október 6.

Ötven év gyásza — negyedfélszázad szenvedése! Mohács után nemsokára, végig mindmaiglan: osztrák uralom rabigája. Básta fölperzseli a félországot, Caraffa Eperjesen ül vérbiróságot. Hitért, szabadságért gályákon senyvednek az apostolok. Bujdosók könnye mossa messze Mármoa-tenger partját és még áll a törvény, mely az utolsó magyar fejedelem szentséges emlékét meggyalázza. Martinovics és mártyr-társainak nemes fejét leüti a budai bakó pallosa.

Hosszu éjszaka után virrad ismét. A fölébredt nemzet széttöri bilincseit. Ezeréves alkotmányának kiküzdí diadalát. De fölocsudik a feltörő fénytől elkábult zsarnok is. Zsoldos hadai testvérgyilkos fajokkal egyesülve törnek a magyarra. A szabadság istene nem hagyja hü népét: Bocskay, Bethlen, Rákóczy lelkét egyesíti Kossuth Lajosban, kinek szavára ez áldott földnek porából megszületik és két világ csodálatává növekszik a magyar név örök dicsősége — a *honvéd!*

Harczolják a szabadság harcát. Győzelemről győzelemre vezetik őket a legdicsőbb tábornokok. S a győzelmek vége: — tudjátok — Világos . . . Ur lett ismét az ös-ellenség és meggyalázott hatalmát kéjjel, kegyetlen mohósággal élvezi. Zsarnok-társának segedelme nélkül megkóstolta volna a bujdosók keserü kenyerét. De gyáva-sága megint urrá tette, s mert nem tudott diadalmaskodni, nem ismerte a győző erényét, nem volt szívében nagy-lelkűség, csak a megalázott zsarnok bosszudühe.

Elmultak-e már a bosszu sötét esztendei? Igaz engesztelődés balzsama begyógyította-e már szívünk égő sebtét, vagy sajogni fog-e tovább meg nem szünő, örök szenvedéssel? El kell-e még fojtanunk a keblünk-ből feltörő zokogást? Hiszen mondják, más időket élünk. Boldog vagy már én nemzetem, hiszen „magát az elnyo-mott magyarnak kisírni *már* szabad“!

Ontszuk hát könnyeinket bőven a gyásznak e siralmas napján. Borítsuk el Aradnak, Pestnek gyászterét hazafi-fájdalmunk legszebb virágival. Szálljon lelkünknek legszentebb imája föl a magas egekbe az Ur zsámolyán ülő mi igaz szenteinkhez. Hálánk szózata legyen csak most is a panasz siralma: hiszen nekünk még ma is csak sirni és imádkozni szabad!

Ti Dicsők az Egekben! Miért nem szolgáltátok a császárt, miért a szabadságért és nem ellene harcoltatok, miért nem árultátok el ti is a zászlót, melyre fölesküdtetek? Akkor benneteket nemcsak könnyel, nemcsak imádsággal gyászolhatnánk.

Ott volna akkor sirotok körül, meghajtaná ma fegyverét emléketek előtt, a kinek dicsőségét száz véres csatán ti vívtátok ki: a *mai* magyar honvéd!

Oh gunyos hazugság, miért csufolod meg a mélységes bubánat ez óráiban legszentebb érzelmeinket? A szolgál-gög miért hazudja azt, hogy ez a nemzet szabad, ha nem dicsőítheti *Azokat* szabadon, a mint csak hálával betölt lelke áhitja, a kik őt szabaddá tették?!

A hazugság megszentelteleníti a fájdalmat, megalázza szomorú gyászunkat. Valljátok be legalább nyíltan, hogy a magyar nemzet azért nem gyászolhatja szíve szerint vértanuit, mert még ma is azok parancsolnak neki, a kik szívet összetörték, a kik vértanuit vesztőhelyre vitték.

Feledni, feledni . . . *Szabad* magyar, téged mindig csak feledni tanítanak. De ha mai bus keserűségben még eszmélni tudsz, lásd meg, hogy *ők* semmit sem felejtettek. Bosszujuk él még és utadba áll, mikor az általok lehóhérolta dicsők Golgothája felé zarándokolsz.

Koszorut és könnyet áldozhatunk mi nektek ma is. *Igazságot* követel a ti kiomlott véretek, mely égbe kiált!

De mi az „igazság“ ma? Szép jelszó, mely nem lehet valóság, hiszen más ma a „jog“, más a „törvény.“

Oh, de ti más jogért, más törvényért haltatok mártyr-halált. Az a jog, a szabadság örök joga, azt a törvényt az Örökkévaló Isten szent jobb keze írta a népek szívébe, és földi hatalom gyarló keze azt onnan ki nem törülheti soha.

Ha ma csak könnyeinkkel áldozhatunk is ti nektek, ti legdicsőbbjeink, oh bocsássatok meg azért e kicsiny nemzedéknek, mert szent, szent, szent a ti emléketek, a mely e nemzet lelkében élni fog, míg maga él és el fog még jönni az idő, a mikor nemcsak sirni, de a ti Örök példátok szerint *cselekedni* fog!

Bakonyi Samu.

Debreczen, október 5.

A kisgazdák s a cséplő tulajdonosok között mind a két fél hátrányára a jogviszonyok szabályozatlan volta miatt igen gyakori a surlódás, a pereskedés. Ezen a gazdák s a cséplő vállalkozók részéről egyaránt felpanaszolt helyzet orvoslására a földm. miniszter a gazd. elnökök s az alispánok véleményének meghallgatásával tjavaslat tervezetet készített, melynek tárgyalása céljából e hó 10-ére szaktanácskozmányt hívott össze. A tervezet olyan intézkedéseket foglal magában, melyek mind a két fél jogos érdekének biztosítása mellett alkalmasak lesznek arra, hogy a cséplés megkezdése ideje, a gép megromlása, a termény részbeni megemmisülése stb. miatt manapság folyton előálló viszályoknak elejét vegyék.

Ugyane tervezet keretében nyernek szabályozást a cséplő vállalkozó által felfogadott munkások, továbbá az u. n. munkás vállalkozók és a segéd munkások jogviszonyai is. E részben a munkásoknak sok, régen hangzatosított jogosult kívánása nyer kielégítést, a mennyiben a legkisebb munkabér feltétlen biztosítása az 1898. II. tc. 10. §-a módjára — a cséplő és munkás vállalkozóknak is köteltségévé tétetik a munkásoknak megszolgált béruk erejéig a vállalkozó gepeire, terményeire minden más zálogjoggal megelőző törvényes zálogjog biztosított stb. A tjavaslatot, melynek mielőbbi tárgyalása a kisgazdák s a munkások érdekében igen kívánatos, a szaktanácskozmány után a földm. miniszter rövid idő alatt benyújtja a képviselőházhoz.

Perczel házelnököt a városházán szálalásolják el. A rendezőség szorgalmasan dolgozik az okt. 6-iki ünnep rendezésén.

A Szabadság-teret feldisziplik. Idegenek egyre érkeznek, az elzárásoló bizottság permanenciában van.

A szentesi munkások tegnap d. u. nagy népgyűlést tartottak a Kossuth-terén, amelyen elhatározták, hogy az általános titkos választójog kivívása érdekében mozgalmat indítanak az egész vármegyében. Kimondta a népgyűlés azt is, hogy a Sima Ferencz csődbejutása következtében legközelebb megejtendő képviselőválasztáson csak oly jelöltet fognak támogatni, a ki határozott kijelentést tesz arra vonatkozólag, hogy a munkások elhanyagolt ügyét a képviselőházban tettekkel iparkodik elősegíteni. Együttal tiltakozott a gyűlés az

A pesti vértanuk.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

A magyar nemzetnek nem csupán Arad a Golgotája, hanem még inkább Budapest. Az ország fővárosában hőrtöztek be legtöbb embert, itt folyt a legtöbb vér, melyet a hazafiak kebléből ontott a diadalmas zsarnok.

Ama lelkes hazafiak névsora, a kiket 1849-ben és az abszolút korszak idején a fővárosban kivégeztek, hiteles kútfók alapján a következők:

1849. aug. 14-én Hübner András, Havelka Ferenc, Varga Mihály, Gáncs Pál, Kuczko Péter és Uitz Ignác székesfejérvári iparosok, a kiket Pesten azért végeztek ki, mert népfölkelést szerveztek a császári csapatok ellen. A kerepesi-úti temetőben nyugsznak, sírjuk jeltelen.

1849. szept. 7. Streich Miklós boglári plébános.

1849. október 20. Csányi László és Jeszenák János báró. Jeszenák holttestét a család elvitte.

1849. okt. 12. Molnár István ügyvéd, népfölkelő parancsnok.

1849. okt. 14. Matherny János, toporcai ev. tanító, Irányi Daniel sógora.

1849. okt. 20. Woroniecky Miciszláv, herceg, ezredes, Aboncourt Károly százados, Girou Péter, a német légio parancsnoka.

1849. okt. 24. Perényi Zsigmond báró, a felsőház elnöke, Sacsavay Imre, orsz. kép-

ellen, hogy Sima Ferencz minden felhatalmazás nélkül kinalgatja a szentesi mandátumot.

Október 6.

Városunkban a félszázados gyászünnepély főrendezését az akadémiai ifjuság lelkesedése omdja meg. Az ifjuság átiratot intézett városunkban levő összes testületekhez és iskolákhoz, külföldi meghívta a városi tanácsot, meghívta az összes daleyessületeket, általában véve körültekintő gondossággal járt el az ünnepély előkészítése körül. Ma pedig falragaszokon intez felhívást a közönséghez október 6-ika delutánján rendezendő ünnepélye tárgyában és főleg kéri a házaknak a gyászlobogókkal való ellátását.

Az akadémia ifjuság ünnepe két részben folyik le:

I. Delután 2 órakor a kollegium udvarán:

1. Gyászdal. — Előadja a Főiskolai Énekkar.

2. Ünnepet megnyitó beszéd. Tartja Vállaji Sipoš Béla joghallgató.

3. A vértanuk emlékére, Óda, irta és szavalja Szombathy Istvan hittanhallgató.

4. Apotheosis. Előadja a városi Dalárda.

5. Emlékbeszéd. Tartja Kun Béla joghallgató.

6. Himnusz. Éneklük az összes Dalárdák.

II. Ünnepélyes rendben való elvonulás a városháza elé, hol a következő pontok lesznek:

1. Gyászdal. Előadja a főiskolai énekkar.

2. Emlékbeszéd. Tartja Boross Lajo joghallgató.

3. Október 6. Alkalmi óda, irta Rácz Lajos joghallgató, szavalja Kun Zoltán hittanhallgató.

4. Szózat. Előadják az összes Dalárdák.

Felhívás a zöreg honvédekhez. Holnap lesz 50 éve az aradi Golgotán kiszenvedett martYROK kivégeztetésének, emidőn nemcsak a szomorú színhelyen, de országSZerte mindenütt lerója a nemzet a vértanukért való kegyelet adóját. Menjünk el mi

viselő, a nemzetgyűlés jegyzője, a ki felolvasta az apr. 14-iki trónfosztó iratot a képviselőházban s ezért kellett bñnhödni. Csernus Manó, pénzügy. tanácsos, akit a buzdosó Csernátony Lajos helyett végeztek ki. A kivégzés előtt, midőn Haynau megtudta, hogy Csernátony helyett Csernust itélték halálra, a bresciai hiéna így szólt: »Csernátony vagy Csernus, az mindegy. Fel kell kötni!» 1850. jan. 23. Kolosi Gábor jurátus, aki a hatóhídon az első csapat mérte Lamberg grófra. Márkus János saári jegyző.

1850. jan. 31. Istok Imre szolgabíró.

1853. márc. 3. Sárközy Aurél ügyvéd, Noszlopy Gáspár volt kormánybiztos, Jubál Károly tanár, Nagy Albert guerilla vezér, Andrásy Károly földbirtokos. Ezek az ugynevezett Noszlopy összeesküvésbe voltak bekeverve.

Összesen 26 budapesti vértanu, tehát kétszer 13. E vértanuk közül 9, u. m. Csernus Manó, Sacsavay Imre, Aboncourt Károly, Giron Péter, Streith Miklós, Kolosy Gábor, Jubál Károly és Sárközy Aurél a kerepesi temetőben közös sírban nyugsznak, diszes emlékkövük is van.

Jeszenák és Noszlopy holttestét elvitette a család, Perényi holttestét a kerepesi temetőben nyugszik. Batthyány Lajos gróf a kerepesi temetőbeli mauzóleumában pihen. — A többiek nyugóhelye ismeretlen és jeltelen. Az Ujépületben 1849-től 59-ig mintegy 2500 magyar fogoly fordult meg. A vérbíróság 154 halalos ítéletet hozott. Ezek nagy részét sza-

is az ur templomába s a gyászravatal előtt leborulva, imánkban emlékezzünk meg egy-szersmind arról, hogy mi mindnyájan legelső sorban is az isteni gondviselésnek köszönhetjük azt, hogy a csaták és ütközetek folyamán életben sebesületlenül s többen csak könnyebb sebesüléssel hagyhatuk el a küzdőért, az el-esett hősök sírjain pedig felvirágozott a szabadság viránya s neveiket megörökítette a történelem. Menjünk el tehát az Isten házába mindnyájan, imádkozzunk buzgó áhitattal, megtörhetlen lélekkel a drága hamvakért, de egy-szersmind hazánkért és királyunkért. Egy öreg honvéd.

A debreczeni ev. ref. egyház a nemzeti Nagypéntek évfordulati napján kegyeletes megemlékezése jeléül a reggeli harangozást mint évek óta 8 órakor kezdi meg, mikor is minden templomban a nemzeti gyászra vonatkozó s hazaszeretetre buzdító imát mondanak lelkészünk.

A debreczeni izr. hitközség Deák Ferencz utcza templomában folyó hó 6-án reggel 7 órakor a magyar szabadságharcz mártirjai emlékére gyász istentisztelet tartatik.

Ma vette át az egyetemi kör küldöttsége a minisztériumban az aradra leutazó küldöttség vasut jegyeit. A küldöttség, melyet Kellsi Melczér Elemér müegyetségi hallgató vezet, óriási babér koszorút visz Aradra e felirással. »A z e g y e t e m i i f j u s á g — a z a z a r a d i 1 3 - n a k.« A koszorut bevezéd kíséretében Kellsi Melczér Elemér, az egyetemi kör elnöke helyezi el.

A parlament koszoruja.

A képviselőház hetven főnyi küldöttségének élén Perczel Dezső elnök fogja a parlament hatalmas koszoruját a hősök szobrára letenni. A házelnök már tegnap táviratban jelentette érkezését a polgármesternek. A házelnököt a városházán, a főispáni szobában — a melyet lakasnak alakítanak át — szállásolják el.

A menetben Perczel Dezső fekete diszmagyarban fogja a képviselőket vezetni. Utána Molnár Antal jegyző megy színén fekete diszben és Farkas János főteremőr vezetése mellett négy diszbe öltözött teremőr viszi a koszorút.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy

badságvesztésre változtatták. Az Ujépületből szállították az elítelt foglyokat Kufstein, Josefstadt, Olmütz és más osztrák erődök börtöneibe.

Hentaller Lajos orsz. képviselő, aki a szabadságharc es az abszolútizmus történetének egyik legalaposabb ismerője, még a következő adatokkal bővítette ki a pesti vértanuk szomorú névsorát:

1849. jan. 29-én végeztette ki Szöll Vitályost Windischgrätz hg. Ő volt Pesten a szabadságharc egyik vértanuja. Tiroli kerekedő volt és bár Stájerben született, tiroli zászlóaljat szervezett és annak volt a parancsnoka. A magyar hadsereg levonulása után visszatert a fővárosba, ahol az osztrákok elfogták és felakasztották.

Febr. 6-án lőtték agyon Slavszyk Félix krakói születésű szabót.

Márc. 14-én lőtték fõbe Novák Tivadar volt császári hadnagyot és honvéd századosot.

Aug. 11-én, minden kihallgatás és eljárás nélkül, lótték agyon éjnek idején 3 pest-megyei polgárt.

Aug. 22-én lótték agyon Mezey József szentpéteri jegyzőt, mert a népfölkelőket a fejérvári országúton Martonvásár és Érd helyiségek között levő Libadögli csárdáig vezette.

Aug. 28-án Kancsor András református papot.

Aug. 30-án Fülöp György dunavecsei közséj gyzót.

Komlóssy esztergom gyászisten

Az or

Fővá

országos tan felálló indítványon jön koszorú volt a megnyát előző nagy öröm niszterelnök

A

A 48

bizottságán az aradi g táry Lajos séget, mely kally Otó, Ferencz, F gokbol fog óra 10 per

Hiero gyűlési ké va. Jaszai rás színig

Bud

letére a bi vetkezők je aradi gas lónyi Géza Ernó dr., S Kramer M Springer F Lajos. A fő Rózsavölgyi alatt K u n tanácsosok.

A bu

és 48-a s tagjaiul me ügyészenek Kratochwill dr., Kovács József, Lam fer János, lasztmányi E g e kovics Dezs

Szepté földmivest.

Szept. mestert.

Okt. 8 zért és Go bánost.

Okt. 1 kívül, még 1 alatt, útkb

1850. János gyöng seki vadász

1850. j végezték ki Zechmark m

Történ Csernátony Manó Kossu ilyen, Budán suth leveleit. tonyt senki az, hogy 6 1 Psten tartó teste nincs a gettetése éjj Kronberger ferencvárosi

Komlóssy Ferencz országgyűlési képviselő, esztergomi kanonok ajánkozott arra, hogy a gyászistentiszteleten pontifikál.

Az orsz. szabadelpárt koszorúja.

Fővárosi tudósítónk sürgönyzi, hogy az országos szabadelpárt tegnap esti értekezleten felállott Száll Kálmán miniszterelnök és indítványozta, hogy a párt október 6-ikán küldjön koszorút az aradi vértanú-szoborra. Nagy volt a meglepetés, mert Száll Kálmán indítványát előzőleg senkivel sem közölte. A párt nagy örömmel fogadta s magáévá tette a miniszterelnök indítványát.

A központi honvéd-egylet.

A 48-as honvédegyelet orsz. központi bizottságának küldöttsége megállapodott, hogy az aradi gyásznapélyen Balogh Sándor, Csátary Lajos alelnökök fogják vezetni a küldöttséget, mely Nagy Pál, Blaskovich Lajos, Bekally Ottó, Szilágyi István, Muth Ferencz, Bathó Ferencz, Perczel Gyula s Mikár Zsigmond tagokból fog állni. Budapestről 5-én reggel 8 óra 10 perczkor indulnak.

Elszállásolás.

Hieronym Károly, Aradváros országgyűlési képviselője Vajda Lajosnál lesz szállva. Jaszai Mari, a nagy tragika Leszky András színigazgatójának lesz a vendége.

Küldöttségek Aradon.

Budapest főváros hivatalos képviselőit a bizottsági tagok közül eddig a következők jelentették be a polgármesternél az aradi gyásznapélyen való részvételüket: Polónyi Géza, Eulenburg Salamon dr., Hecht Ernő dr., Szalay Mihály dr., Hahóthy Sándor Kramer Miksa, Bayer Sándor, Véri Károly, Springer Ferencz dr., Wolfner József, Schvarcz Lajos. A főváros koszorúját leviszik Aradra Rózsavölgyi Gyula alpolgármester vezetése alatt Kun Gyula és Kullmann Lajos tanácsosok.

A budapesti függetlenség és 48-as polgárok köre küldöttsége tagjaiul megválasztotta Vig Viktor dr., a kör ügyészenek vezetésével Kratochwilla Sándor, Kratochwilla János dr., Schweighoffer Ferencz dr., Kovács Gyula, Borsiczky Kálmán, Novák József, Lamy György, Rabanek Kálmán, Schäffer János, Mezei Peter és Wegele Imre választmányi tagokat.

Eger város képviselőtestülete Janovics Dezső polgármestert, Kapácsi Dezsőt

Szeptember 1-én Fekete Imre kőspallagi földmivest.

Szept. 12-én Gábel Mátyás selmeci bányamestert.

Okt. 8-án Fekete Ferencz guerilla vezért és Gonzecky János mezőhegyesi plébánost.

Okt. 14-én Mathernyin, Irányi sógorán kívül, még 19 egyént lőttek agyon az éjlepe alatt, utokban, bírói ítélet nélkül.

1850. jan. 23-án akasztották fel Márkus János gyöngyös-patai tanítót, Pálik Ignác érseki vadászt és Ocsky György földmivelőt.

1850. jan. 31-én Istók Imrével együtt végezték ki Börcsök István közhonvédet és Zechmark morva kocsmáros.

Történelmi tévedés, hogy Csernus Manó Csernányi helyett akasztották fel. Csernus Manó Kossuth bizalmi embere volt. S mint ilyen, Budán maradt. Megtalálták lakásán Kossuth leveleit. Ezért akasztották fel. Csernányt senki sem bántotta. Ennek bizonyossága az, hogy 6 1854-ben már saját neve alatt Pásten tartózkodott. Noszlopy Gáspár holtteste nincs a kerépesi temetőben. Azt kivégeztetése éjjelen egy nőrokona megvásárolta Kronberger hóhértól s csónakon elvitte a régi ferencvárosi temetőből.

és Pásztor drt küldte ki, hogy az aradi vértanúk sírjára koszorút tegyen.

Fővárosi közgyűlése Meszlényi Pál képviselő indítványára elhatározta, hogy az aradi ünnepen küldöttségileg képviselteti magát és koszorút helyez az emlékre.

Veszprémmegye törvényhatóságának közgyűlése Kemény Pál országgyűlési képviselő indítványára elhatározta, hogy koszorút küld Aradra a vértanúk szobrára. Kolosváry József alispán tegnap táviratilag kérte fel Dalnok Nagy Lajos, Aradmegye alispánját, hogy Veszprémmegye koszorúját helyezze a szoborra.

Vác város képviselőtestülete tegnapi közgyűlésén elhatározta, hogy Révész Béla és Kovács Ernő vezetése alatt küldöttséget mentet Aradra és koszorút küld a szoborra.

Baja város törvényhatósága koszorút küldött az aradi vértanúk emlékszobrára.

Alsó Dabas község közönsége az aradi vértanúk emlékére díszes, nemzeti színű szalagos, babérszörnyűt küldött. A szalag felirása: Az aradi vértanúk emlékére — Alsó-Dabas község közönsége. Okt. 6-án az ottani ev. ref. templomban gyászistentiszteletet tartanak.

A batonyi kaszinó legutóbbi választmányi gyűlésében, Domanovszky Dániel elnöke indítványára, az aradi vértanúk okt. 6-iki gyásznapélyére az egyelet képviselői Böszörményi Béla vezetése alatt kiküldettek: Szabados József, dr. Domanovszky Zoltán, Pál Sándor, Kalmár Alfréd és Súly Endre kaszinói tagok. Ugyancsak egyhangulag elhatározatott, hogy Németh Sándor pléb. felkérésük, miszerint okt. 6-án a vértanúk emlékére gyászmisét tartani sziveskednek.

A szegedi központi társadalmi kör is hazafias érzéssel vesz részt a nagy nemzeti gyásznapélyen. Elhatározta, hogy elnökének, Lipkay Kálmán dr. ügyvédnek vezetése alatt küldöttségileg megjelenik az aradi nagy gyásznapélyen. Már eddig mintegy 20-an vannak, akik a küldöttségbe részt vesznek.

Az aradi gyásznapélyen a n-várad-i függetlenség párt küldöttséggel képviselteti magát és koszorút helyez a vértanúk emlékszobrára. A küldöttséget Szokoly Tamás vezeti, tagjai: Stern Herman, Beckay Lajos, Molnár János, Nagy Sámuel, Szilády Ernő, és dr. Bartha Béla. Ezek közül a küldöttség még a jelentkezőkből kiegészíti magát.

Háboru Dél-Afrikában.

Budapest, okt. 5.

Dr. Leydes, a transzvali követ jegyzékben értesíti a hatalmakat, hogy Transzvál a hadizenet bevétele nélkül még e héten megkezdte az ellenségeskedést. A Standard and Diggers news című lapnak johannesburgi távirata szerint a burok mozgósítása gyorsan ment végbe és a határok felé való vonulás pár óra alatt megtörtént, 16 éves ifjak és 60 éves öregek sorozták be magukat. A parancsnokságban a végrehajó tanács tagjai, az elnök fia, az államtitkár, az elnöknek rokonai, a raad tagjai, bírák ügyészek és más magasabb hivatalnokok is ott vannak. A francia csapatost 150 főből áll.

A Londonba érkezett afrikai táviratok nagy konstencióról adnak hírt, a mely Dél-Afrikában uralkodik. Már a háborúval járó nyomor fenyeget, még mielőtt az első lövés eldőrdült.

Az összes angol csapatok a határra szorultak, a hol a buroknak már huszezer embere áll. Tegnapi táviratunk helyesbítésével ma azt jelentik az angol fővárosból, hogy Sir Redvers Buller, a háboru esetére kijelölt főparancsnok már pénteken (nem szombaton) indul.

A transzvali kormány kibocsátotta a végleges mozgósítási terveket. A tartalékos tüzérek a »hadijog« proklamálása mellett behívták, míg a városoknak öregebb és tábori szolgálatra már nem alkalmas polgárait Martiny-Henry puskákkal szerelték fel, hogy mint honvédek szolgáljanak. Az utlandersek

is, a mennyiben nem angolok, vagy önként vonulnak be, mint az ott levő németek, hollandiaiak és irek, vagy pedig városi őrtöröknek állnak be a magántulajdon megvédésére és a rend fentartására.

Ma érkezett távirataink a következőket jelentik:

London, okt. 5.

A Standardnak jelentik New-Castleből 2-iki ketettel:

A bur haderőnek a nati hárt fenyegető előnyomulása hirtelen megakadt. A New-Castle-től északkeletre és keletre emelkedő magaslatokon összegyűlt burgherek nagyobb része visszatért eredeti támadópontjára, Sand-spruit mellé. A Standard levelezője azt mondja, hogy nagyszámu haderő nem tarthatja magát hosszabb ideig ezen a vidéken, mert kevés a takarmány.

Bloemfontein, okt. 4.

A boshofi járásfőnök távirati jelentése szerint az angol csapatok Kimberley mellett át lépték Orange szabad államnak a határát.

London, okt. 5.

A Lloyd táviratot kapott Fokvárosból, a mely szerint ott hire jár, hogy a transzvali kormány, 500,000 font értékű aranyat, melyet arra átszállítottak, lefoglalt.

Bécs, okt. 5.

(Sajat tud.)

Egyes bankárokhoz érkezett sürgönyök szerint kilátás van arra, hogy Transzvaal és Anglia között nemzetközi választott bíróság fog dönteni. Diplomaciai körökben az ügynek mostani stádiumában azonban már nem biznak békés megoldásban.

Táviratok.

Görög hadihajó Németországban.

Kiel, okt. 4. A Nauarkhosz Miaulisz görög czirkálóhajó a Vilmos-csatornáu át az Északi-tengerre ment.

A berlini földrajzi kongresszus.

Berlin, okt. 4. A legközelebbi kongresszust Alaskába, Petervára, Washingtonba és Budapestre hívták meg. A kongresszus elhatározta, hogy a vezetésre bizza a legközelebbi kongresszus helyének megállapítását, egyben pedig azt a kívánságot fejezte ki, hogy a kongresszust 4-5 évenként hívják össze, úgy hogy a legközelebbi kongresszus 1903-ban vagy 1904-ben tartassék.

A kongresszus tanácskozásainak eredménye a 17 határozatban, illetőleg indítványban foglalható össze, a melyek közül nevezetesebbek a következők.

A kongresszus nemzetközi bizottságot küld ki a délsarki expedíciókon való meteorológiai munkálatok szervezésére, ajánlja a tizedes mérték és súlyrendszer általános alkalmazását a tudományban és a jelenlegi idő és fokfelosztás megtartását, nem zárva ki az utóbbinak későbbi módosítását.

A kongresszus hozzájárul a nemzetközi szeizmográfiai társaság alapításához és utasítja a vezetésre, hogy nemzetközi bizottságot alakítson a földrengések tanulmányozására.

A kongresszus ajánlja a kormányoknak az 1899-iki stockholmi oceanográfiai konferencia határozatának végrehajtását.

A kongresszus elhatározta egy l. 1,000,000 arányu egységes térkép előkészítését és kidolgozását. A jégzajlás tanulmányozására a kongresszus legalkalmasabb központi állomásnak a dán meteorológiai intézetet tartja.

Határozatot hoztak azonkívül a tenger alatti nomenklaturára, a kartografia tökéletesítésére, a földrajzi nevekre és a helyes írására és a népesedési statisztikára vonatkozólag. — A népesedési statisztikai térképek készítésére vonatkozó indítványt levették a napirendről.

Orientalisták kongresszusa.

Róma, okt. 4. Ma d. e. nyitottak meg a Kapitolumban az orientalisták tizenkettedik kongresszusát. A megnyitáson jelen volt Baccelli közoktatásügyi miniszter a király képviseletében, Monati igazsa ügyminiszter, a polgári és katonai hatóságok képviselői, a diplomáciai testületnek néhány tagja és a kongresszusnak számos tagja. Baccali miniszter a király nevében latin nyelven üdvözölte a kongresszust. Azután beszélt a polgármester, De Gubernatis tanár, a rendező bizottság elnöke és a kongresszuson képviselt valamennyi kormány megbízottja. A szónokokat mind lelkesen üdvözölték. Azután az ülést felfüggesztették. A kongresszus, melyre 1200 résztvevő jelentkezett, délután kezdi meg érdemleges munkáját.

Tifusz járvány Kaposváron.

Budapest, okt. 5. (Saját tud. távirata.) Kaposvárról táviratozza tudósítónk, ott pár nap óta a tifusz járvány lépett fel. Eddigél 24-en betegedtek meg és 14-en haltak meg. A tifusz betegeket a közkórházba apolják. — A tifusz a kaposvári róssz i v ó v i z, mely miatti Kaposvárton minden évben pusztított a járvány. Pár év előtt a város 40.000 forintot költött egy artzi kut furrására, de ez az aldozat sikertelen volt. A lakosság közt igen érthetően nagy a riadalom. Valósi ültg kénytelen lesz a város jó ivó vizet szolgáltató árzi kut létesítése végett újabb aldozatokat hozni. A város polgármestere máj hivatalosan is értesítette a hirtelen fellépett tifusz járványról a belügyminisztert.

Óriási tüzvéz.

Budapest, okt. 3. (Saját tud. távirata.) Aranyos Marótról jelentik, Herse megyei közsegben óriási tüzvéz dühöngött, — mely ugyszólván az egész z k ö z s é g e t elhamvasztotta. A Fogas JAlbert gazdaember háznál tört ki és rövid idő aait az egész ut sor egy lang tenger volt. Sok ház és számos bazi állat pusztult el. A lakosság nyomora annál nagyobb, mert a behordott nagy mennyiségű gabona és takarmány is el veszett. Az épületek a gyrésze biztosítva volt.

Nagyváradia a miniszternél.

Budapest, okt. 5. (Saját tud. távirata.) Nagy-Várad lakosságának régi óhaja, hogy a városban a magyar államva-utak részéről üzlevezetőséget állítsanak fel. Ma harmincz tagu külfötség érkezett a főváro-ba Beóthy főispán vezése alatt. — A külfötség holnap tiszteleg Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél s arra fogja kéri a minisztert, hogy Nagyvárad ipara és kereskedelme érdekében állítsanak fel ott a magyar államva, sutnak egy üzlevezetőséget.

Színház.**Gyurkovics leányok.**

Herczeg Ferencz szép bohózatos képét szép közöseg nézte végig tegnap este. Ez a körülmény ugy lászik szuggeráta színézeinket, mert egytől egyig kitünő játékokat produkáltak.

Kiss Iren Gyurkovics mamája cly pompás kabinet alakítás a milyencsak ettől az igazi művészi lélek ól varni lehet. Komjáthy Radanyi Tanay Horkay Feri szerepében ismert kitünő játékokat produkáltak. T Halmi Margit kedves Katinka volt, Szabó Imre pedig Miczi szerepével aratott zajos siker.

Egyiptom gyöngye. Forray Miklós operetteje, mely a magyar Színház egyik kassa-darabja, va-arnap kerül e öször színpa a debreczeni színházban. A próbák már javában folynak. Az igazgatóság, ugy értesülünk, mindent elkövet a siker érdekében. A szerepeket énekes személyzet javával töltik be. Az »Egyiptom gyöngyének« előadásának nagy sikert jósolnak itt is.

Opera előadások. Komjáthy Janos kitünő énekes személyzetel kezdte meg az idei szezon. A kiváló erők garanzirozák hogy az opera előadások élvezetesek lesznek. Ugy

halljuk hogy a mult szezonban bemutatott operakon kívül Komjáthy színre hozza a Traviatát. Ezt a világhírű operát melynek még igen kevés vidéki színpadon adtak elő.

Színházi műsor.

Csütörtökön, október 5 én bérlet 4. sz. »A»: Parasztbeesület. Opera 1 felvonásban. Bódy Ella első fellépte, Zenéjét szerzette Ma-cagni Péter. Ezt megeőzi, mint ujdonság Robinzonok. Vigjáték egy felvonásban. Irta: Makai Emil.

Penteken, október 6-án, az aradi vértanuk halálának gyásznapján, bérlet 5-ik szám »B«, más-dszor: Két szerelem.

Szombaton, október 7-én bérlet 6. sz. »C.« A király hazasodik. Történeti vigjáték 3 felvonásban. Irta: Tóth Kálmán.

Vasárnap, október 8-an két előadás; délután 3 órakor Lumpáczius Vagabundusz vagy a három jómadár. Tündéries bohózat 3 felvonásban; este 7 $\frac{1}{2}$ órakor bérletszünetben, ujdonságul először: Egyiptom gyöngye. Bohózatos operette 3 felvonásban. Irta: Heltai Jenő. Zenéjét szerzette Forray Miklós.

Hétfőn, október 9-én »B« bérletben Egyiptom gyöngye. Irta; Heltai Jenő. Zenéjét szerzette Forray Miklós.

Kedden, október 10-én »B« bérletben Egyiptom gyöngye.

Szerdán, október 11-én »C« bérletben Egyiptom gyöngye.

H I R E K.

* A vértanuk emléke. Az aradi vértanuk hősi halálának ötvenedik évfordulójára az Aradi Nemzeti Szövetség elnöksége reklyeérmet készített, melyben a vesztőhelyen emelt emlékoszlop talapzata alul vett föld és fűszál van. Egy erem ara huszonöt krajczár. A tiszta jövede em felét az aradi Muzoleum alap. másik felét a Nemzeti Szövetség-alap kapja.

* Október 6 és a kollegium. A mint értesülünk holnap a nemzeti gyásznapon a kollegiumban nem lesz előadás.

Október. Legszebb időben, szüreléskor sok-sok uri fiatal ember othagyja az ő rendes foglalkozását és valami nagy büszkeséggel szedi magára az uniformist, a mely szép és a melynek biztos hatása van. Ünneppal kezdődött az idén az önkéntesek katonaskodása. Ott csörtetett fenyő, hosszú új kardjával tegnap még sok »ven sas« sok önkéntes őrmester, kinek letelt már az idejük s a kit rejtett mosolygással nézték az ujonczok, ragyogó, boldog arcját. Ők tudják már, hogy miért mosolyognak. És az ujoncz önkéntes valami nagy pietással bámulta meg a »ven katonát« és arra gondolt, hogy egy esztendő multán n-ki is lesz hosszú kardja puha selyem portopéja. És valami óriási változás ment végbe egyszerre a legujabb katona lelkében, a hogy egy egy bakfis tekintete bámulva akad meg vadonatuj felszülő egyenruhájukon, — már is éreztek a hatást és kileptek feszesen és azt hitte leg-többje, hogy megtudná hódítani a világ minden leányát. — H nem holnap már felharsan Czupak kaplár első kommandója:

— Haptak!

És az önkéntes el fog feledni mindent, még azt is, hogy született valaha, Mert Czupak kaplár ur rettenetesen nagy ur az ő szemükben, a mit ő mond, az szent. Ha egy kis bakfis látná őket, bizonyosan csodálkoznak, hogy milyen félős katona az ő legujabb ideálja s hogy szót fogad annak a kaplárnak, a ki tavaly az ő papájánál volt kocsis. Hhja, a kisasszony rem ért ehez. Ez az önkéntes is sokszor fog arra gondolni, hogy furcsa az,

hogy mégis civiliznek kell lenni. Sokszor fog sóhajtani, a mig a hosszú kardot megkapja es kérdés — megkapja-e?

* Ülés a városházán. Ma délelőtt Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökle alatt teljes tanacsülés volt, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

* Öngyilkosság a bérkocsiban. Tegnap este, kevéssel nyolcz óra előtt hatalmas lövés zajára futottak össze a piac- és rózsá-utczán járókelők. A lövés egy robogó bérkocsiból hangzott el. A kocsis megállott, a nép tömegével vette körül s benne egy husz éves fiatal ember, a ki mellbe lötte magát, a halállal vívódott. Budaházy Miklós 20 éves, kereskedő-segéd, a ki a kis piacon lévő Kovács Mihály-fele fűszerkereskedésében volt a kalmazásban, követte el az öngyilkosságot. Néhány nap előtt jött ki a kórházból, a hol hosszabb időn át betegen feküdt. Azóta az üzletben dolgoztatott. Tegnap este még jókedvűen beszélgetett; este hét órakor pedig elment az üzletből s kiment a vasúthoz. Mercsi Janos bérkocsishoz ment s azt mondta ne i:

— Haj son a Dégenfeld téren a Kovács Mihály üzlete elé.

A bérkocsis az uasításhoz hiven hajtott. Mikor a piacról a városház mellett befordultak, hatalmas lövés dördült el a kocsiban. Megállította a lovakat, leugrott a bakról s akkor látta, hogy a fiatal ember az ülésen hátra dőlve halalsapadtan fekszik, mel-leből vér szivárog és a kezében egy 6 lövetű revolvert szorongat. Aszerenésetlen ifju még élt, mikor az első rendőr odaérkezett, a ki Szentpály Béni dr. ker. orvoshoz vitette. — U közben azonban meghalt s a rendőrorvos már csak a beállott halált konstatalhatta. Budaházy Miklós holtestét kivitték a közkórházba. Zsebében egy papirdarabot találtak amelyen csupan ennyi állott: »Gyógyíthatatlan betegségem vitt a halálba.« A szerencsétlen véget ért ifju Nagy Haláson lakó özvegy édes anyját táviratban értesítették fia haláláról.

* Hirlapiró és színész. A debreczeni, kir. tvszék ma mondott ítéletet Löw József, a D. E. belső dolgozótarsa és Fenyéri Mór a debreczeni színház tagjának parbaj ügyében. Löw és Fenyéri ugyanis ez év március havában a nagyerdőn pisztoly parbajt vívtak, melyben egyik fél sem sebesült meg. — Löw volt a provokáló, ki Fenyéritől egy cázatos nyilatkozat miatt kért elégtételt. — A parbajnál Tanay Frigyes, Odry Árpád, Rasó Janos és Ujlaky Antai voltak a segédek. A törvényszék ez ügyben megidézte Káray Lujzát is, a ki előtt Fenyéri Mór cázatos nyilatkozatát megismételte. A törvéyszék elnöke Szőke István dr. volt. Szavazó bírák Hoffmann József és Ferenczy Lajos voltak. A vadhatóságot dr. Galánffy kir. alügyész képviselte. A segédek közül azonban csak Tanay Frigyes jelen meg. A többi beidézett taunak vallomását felolvastak.

Dr. Galánffy ügyész szigorú elítélését kerte a vádlottaknak. Löw József bebizonyította, hogy egyenesen Fenyéri kény-szerítette a parbajba, az elől kitérni nem lehetett.

Az ügyész vádbeszéde után Fenyéri Mór megjegyzést tett a hirlapírók színpadra járásáról. Ez azonban Löw József kelő értékére szállította le.

A törvényszék ezutan meghozta az ítéletet.

Löw egyszer 14 nap, ítélte. Ug bázést jel

* A

összes jó a mely ö segélye, n gyekből e bizottság pesti kert meg az o meg, hogy Hetykál E meg is sz

* Sz

dő ő-zi v kirakodó konyha és külsővasar

Szo

Vasá

Hélf

* IQ

Komjáthy színügyi bi m-ndeg a ifjusávi elő Az ifjuság kerülnek ifjuság b részt vehe ház bizo t előadásoka kintve két

* EL

ban megir meszárszél N. J. mag eladására. kes helyrő dé-en alap mit semtu romlott hu talált, de czeleből, ho volt senkir boesájani,

* Uj

főrealiskol II-ik osztal tály felaló vonta mag a tanari a töltötte be

* De

tészeti ki tandó orsz litáson He mint zsüri gsztrajjuk városának kiállítás al beigazolást

Dr. I

Szent-Anná ügyvédi ir

* Er

kert mögöt zett új sző nagyobb a dr. Balkán lajdonat te a tulajdon dicőült ki lepuek nev

* A

közönsege este tartott Zoltan felü totta meg választotta 1 jh., főjeg ter Pásztor Jenő 2 jh.

Lőw Józsefet — mint visszaesőt ki már egyszer lakója volt a szeg-di csil agbörtönnek 14 nap, Fenyéri Mórt 5 napi államfogházra ítélte. Ugy a vádlottak, mint az ügyész fellebbezést jelentettek be.

* **A debreczeni kertészeti kiállítás** összes jövedelme ezerhatszáz forintot tesz ki, a mely összegben már bennfoglaltatik a város segélye, más különféle adományok, míg a jegyekből ezer forint körüli összeg. A kiállítási bizottság elnökét Hetykál Edét most a budapesti kertészeti kiállítás elnöksége választotta meg az ottani jury tagjai sorába. Itt említjük meg, hogy a kiállítás bemutatott viharagyut Hetykál Edénél hagyta a kiállító, a hol az meg is szerezhető.

* **Szent Mihály napi vásár.** A kezdődő 6-zi vásár már is élénkiséget hozott. A kirakodó vásár a hét végén kezdődik. A laczkonyha és néhány komédia már működik. A külsővásár a következő sorrendben lesz:

Szombaton és vasárnap sertés-vásár.

Vasárnap és hetfőn lóvásár.

Hetfőn és kedden baromvásár.

* **Ifjusági előadások a színházban.** Komjáthy János szinigazgató bejelentette a színházi bizottságnak, hogy havonként egyszer, mindig a hónap utolsó szerda delutánján ifjusági előadást rendezni a színházban. Az ifjusági előadásokon történelmi színművek kerülnek előadásra, — s azokon az ifjuság bélepője egy nélkül, ingyen részt vehet. Az igazgató engedélyt kér a színház bizottságtól, hogy ezeket a rendkívüli előadásokat megtarthassa s a nemes célt tekintve kétségtelen, hogy meg is kapja.

* **Élelmes mérsáros.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy N. J. boltbeli mérsáros mérsárszékeiben romlott húst találtak s hogy N. J. maga utasította kimérőjét a romlott hús eladására. Most utólag arról értesítettek illetékes helyről, hogy tegnapi közleményünk tévedésen alapul. N. J. a városban sem volt s ő mit sem tudott, hogy a sátrban (nem mérsárszék romlott hús van. A vizsgálat romlott húst talált, de az már egybe volt rotyva abból a czélból, hogy azt onnan eltávolítsák s nem volt senkinek szándékában közfogyasztásra bocsátani, azt is tévesen jeleztük.

* **Uj reáliskolai tanár.** Az állami főreáliskolában az idei tanévben párhuzamos II-ik osztályt létesítettek. A párhuzamos osztály felállítására egy új tanári állás betöltését vonta maga után. A közoktatási ügyi miniszter a tanári állást Tvergyák Károly h. tanárral töltötte be.

* **Debreczeni zsüri tag az orsz. kertészeti kiállításon.** A legközelebb megtartandó orsz. kertészeti és gyümölcsészeti kiállításon Hetykál Ede a fővezérként főként mint zsüri tag fog szerepelni. Örömmel regisztráljuk e hírt, mert ez által Debreczen városának a legutóbb itt tartott kertészeti kiállítás alkalmával szerzett jóhírve méltó beigazolást nyer.

Dr. Király Péter, lapunk munkatársa Szent-Anna u. 5. sz. alatt (Göndy féle ház) ügyvédi irodáját megnyitotta.

* **Erzsébet szőlőtelep.** A váradi-utcai kert mögött fekvő s Degenfeld kertnek nevezett új szőlőültetvények között majdnem legnagyobb a gróf Degenfeld József főispán és dr. Balkányi Miklós városi biz. tag között tulajdonát tevő 50 holdas telep. Mint értesülünk a tulajdonosok ezt a szőlőt, Magyarország megdicsőült királynéja emlékére, Erzsébet szőlőtelepek nevezték el.

* **A főiskolai zenekar,** mely városunk közönsége körében már is kedvelt, tegnap este tartotta alakuló közgyűlést. — Kérészy Zoltán felügyelő tanár lekes szavakkal nyitotta meg a gyűlést. Ezután a tisztviselőket választották meg. Előők lett: Szilágyi Imre 1 jh., főjegyző Mocsáry Miklós 4 jh., karmester Pasztor Gyula 3 jh., pénztáros Zilahy K. Jenő 2 jh., haznagyporutin Gyula 1 jh.

* **Szüret a debreczeni kertekben.** Török Balint főkertgazda beküldte jelentését a városi tanácshoz, melyben a különböző kertekben a szüret ideje a következőképen van: Csapó kertben október 4-5-én; Lőcös, Csige, Vénkertben 5-6-án; Sesta, Uj, Köntöskert. Hatvan-utcai kertekben 11-12-én; Boldogfalvai kertben pedig 14-én tartatik meg. Megjegyzi a főkertgazda jelentésében hogy a többi kertekre vonatkozólag nem tud felvilágosítást adni, mert a szőlő tulajdonosok nem küldtek hozzá semmi felvilágosító jelentést.

* **Gyászistentisztelet.** A debreczeni autonóm orthodox izraelita hitközség Pásti utcai templomában f. hó 6-án reggel 7 órakor a magyar szabadságharc vértanúinak emlékére gyászistentiszteletet fog tartatni.

* **Szökés a barakból.** Gyöngyélet a katonaelet, de egyuttal nehéz élet is. Ezt mondják mindazok, a kik azt átélték minden örömeivel és szenvedésével. — A legtöbb ember megadással viseli sorsát a czifra mundérban, némelyik azonban elég kicsinyhitű, nem érez magában elég erőt a fardalmak elviselésére és kétségbe esik. — Ezek között nem egy fordítja maga felé a Mannlicher csövét, nem egy lesz katonaszökevényenyé. Veszprémi István tényleges szolgálatban álló közlegény volt. — Hamar ránt a dicsőségre és tegnap este megszökött a katonai sátrából. — A rendőrség és katonaság hiába körözi mindenfelé, mindeddig nem sikerült nyomára jutni. A honvéd személyleírása: haja szöke, szemek kék szemöldöke szöke, orra, szája rendez, álla kerek, arcának szabása hosszas. Különös ismertető jele: forradás az álkapcza jobb oldalán.

* **Részeg asszony.** Nem a legszebb látványt nyújt egy részeg embert látni de egy részeg asszony éppen förtelmes személyiség. Nagy Andrasné csavargónő pedig olyan tökrészegre itta magát, hogy utálat volt látni, mint fetreng az utcai sarban. Kocsin szállítotték haza.

* **Sokszorosán kitüntetett gyár.** A folyó hó szeptember havában Szegeden megtartott mezőgazdasági országos kiállítás alkalmával, az ismeretes több mint 400 érmet kitüntetett Mayfarth Ph. és társa czégcs. kir. kiz. szabad. mezőgazdasági gépgyárak Bécs II. szőlőpréseit, szőlőbogyózóit, szőlőzúzóit, önműködő szabadalmazott permetező-, szegecs- és repcsény-irtó fecskendőit a magyar országos gazdasági egyesület Budapesten a legmagasabb kitüntetéssel a nagy arany érmmel jutalmazta.

* **Schalek Heinrich,** a bécsi ösmert hirdetési iroda tulajdonosa 70-ik születési és 25 éves üzlet fennállási jubileumát ünnepli. A ki ezen még erőteljes, tetterős, rendkívül munkas ünnepeket személyesen ösméri, meg van lepetve ennek faramhatatlan buzgalmtól és ügyességétől. A hirdetési iroda, melyet 1873. április 23-án alapított Schalek ur, czéltudatos, szigoruan tiszességes és pontos viselkedésével a bel- és külföldön nagy tisztelet és tekintélyre tett szert. Az összes lapok, melyek Schalek K. hirdetési irodájával évek óta állanak szoros barátságos üzleti összeköttetésben, egy művészesen kialakított fölrakatot nyújtanak az ünnepeltnek hála-juk jeléül.

* **Elveszett** egy csomó kulcs a Pásti-közi mérsárszéktől a Leidenfrost üzleteig, a megtalálókéretik a II. kerületi kapitányságnak atadni, hol illő jutalomban részesül.

* **Színház után.** A Dreher sörcsarnok "Téli kert" é termében választékos, friss vacsora, Koronás sör (a la pilzeni) folyton csapolva. Hetenként háromszor zene. A nagyérdemű közönséget zivenes látja Márkus Jenő.

* **Zeneestély.** Ma este a Cerső kávéházban Racz Karoly zenekara által zeneestély tartatik.

Szinész históriák.

Leleplezések. —

I.

Sziklai Miklós nyaralása.

Sziklai Miklós a mi kedvelt komikusunk végtelenül előkező ábrázattal vonult be a szegzon elején Debreczenbe. Kollegái új-ágitó jó barátai el nem tudták gondolni mi lelte? Hiszen azelőtt mindig a népség-katonaasággal (azaz a karral) tartott s folyton hangoztatta demokrata voltát.

A szeg azonban hamarosan kidugta fejét a zsákból. Miklós arisztokrataságának kiderült az oka.

Egy gyenge pillanatban elárulta, hogy Ostendében nyaralt!

Kollegái e kijelentés után határozott tiszteletet kezdtek érezni iránta. De hát hogy ne: . . . Ő, Miklós a ki nem volt túl a Lajthán soha életében most már világlatott ember, nagy utazó lett.

Szóval nagy lett Miklós becsülete. Ő azután volt olyan okos, hogy ezt a nagybecsülést kihasználta. Ha valaki erősen állított egy dolgot, Miklós rögtön közbe vágott:

— Ugyan kérem hallgasson! Én a ki Ostendében nyaraltam, sokkal magasabb szempontokból mondok ítéletet.

Az illető ehallgatott a társulat tagjai pedig helyeslőleg mondták.

— Igaz igaz! Miklós Ostendében nyaralt Ő ért mindenhez.

Anyira ment azután, hogy később a próbákon nem a szerepét mondta, hanem Ostende szépségeit dicsérte.

— A tenger barátaim . . . A tenger az valami! Láttatok már tengert? Ugy-e nem! Nos hát a a tenger . . . és ez így ment 3 napot át.

A mai nap azonban szomorúságot hozott a nagy osztendei alaknak, amennyiben lelepleztetett.

Tíz órakor a társulat tagjai ujra Miklóst hallgatták, ki a színház egyik oszlopához támaszkodva mesélt Ostendéről meg a tengeréről.

Egyszerre megakad ajkán a szó . . . kapkod jobbra baira, elől: hatra szeretne futni is nem is.

— Ijjetten kérdezték kollegái, — mi baja.

Miklós nem felelhetett mert már akkor egy eléggé kopott, meglehetősen zsirpecsés Ferencz József kabátos alak ráütött a vállára s kedélyesen megszólította.

— Szerbusz vén Wuncsi. Megtartottam ígéretemet, a mit a nyáron tettem. Ime bejöttem Bürgözdről, pedig messze esik Debreczentől, hogy két hétig a nyakadon éljek.

Miklós hol kékült, hol zöldült, de nem szólt egy szót sem.

A Ferencz József kabátos alak, kire nem lehetett ráfogni, hogy józan, nem vette észre Miklós zavarát, hanem tovább kedélyeskedett,

— Mutass hát be kollegáidnak. Vagy alán nem akarsz legjobb barátodat Bürgözdit Samut megismertetni barátaiddal? Talán szégyenled a barátságot? Bezzeg nem szégyelled meginni minden boromat a nyáron, mikor hat hétig Bürgözdről nyaraltál.

— Hát nem Ostendében nyaralt Mik-

los — kérdezte remélgő hangon egy felültetett karhölgy.

Bürgözdí Samu egyet simított baján s szónoki hangon jelentette ki, hogy az rágal-mazó a ki Miklóst Oszendében látta, mert ő egész nyáron Bürgözdön lakott.

Ezt azonban már nem várta meg Szik-lay. Keresztül ugrott a korlát láncon s ha-zanyargalt. Magára zárta az ajtót, s csak este mert kilépni.

De hát hogy is járhatott volna az ut-czán pláne színház előtt, mikor a színháznál most az a felkapott kérdés:

— Mikor megyünk Oszendébe?

Béla.

Tüntetés Gyulai Pál ellen.

Megirtuk tegnapelőtti vezércikkünkben, hogy a bécsi magyarfaló lapok dicsőimuszit zen-genek Gyulai Pálnak és Szász Károlynak, a miért a Kisfaludy-társaság választmányi ülésen azt az ismeretes kijelentésüket tették, hogy a Kisfaludy-társaság ne vegyen részt az aradi vertanuk ünnepén, mert a társaság nem politizálhat.

A cinikus és nagy korlátoltságra valló gondolkodás Bécsben helyeslést érdemelhetett, magában ez a legkeményebb ítélet Gyulai és Szász urak fölött.

Ámde Gyulai Pál más formában is megkapta a kritikát.

Kemény volt ez a kritika — olyan mint a milyet Gyulai szokott írni — de igazságos. A tudomány egyetem ugyanis kedd délután 4 órakor volt ez idei tanévben Gyulainak első tanórája a magyar irodalomból.

A II-ik emeleti 13-ik számú tantermet, ahol az előadást meg kellett volna tartani, már jóval négy óra előtt teljesen megtöltötte az ifjuság.

A hallgatók egy nagy része kinn rekedt a folyosón. Zsibongva várták a tanárt.

Négy óra után tíz perczel érkezett Gyulai s az izgatott hangulatból körülbelől sejtette, hogy mi vár rá. Ámde meg volt benne a bátorság, hogy bemenjen a terembe. A fiatalság megvárta, a míg a katedrához ért. Ebben a pillanatban a teremben és termen kívül állók egyszerre kezdték meg a tüntetést.

Pokoli zaj támadt. A hallgatók kézzel és lábbal döngöttek a padokat s a nyári szün-ido alatt kipihent hanggal száz és száz torok kiáltotta Gyulai felé:

— Abcug! Pfu!

— Menjen koszorozza meg a Hentzi szobrot!

Szegyelje magát.

Ilyen és ezekhez hasonló kilátások zuga-tak végig a termen s folyosón. Gyulai sapad-tan áll a katedrán, megkísérlete hogy szól-hasson, kezével intett, hogy nyilatkozni akar, de a retentés zsivaj ezt lehetetlené tette. Alighogy kifáradtak a rendes szólásokban, valami nagy gorombaságot akarván mondani, reá kezdtek.

Háza-odjon meg . . .

Viharos derűtség támadt, gunyos ne-vetéssel ismételték egyre, hogy házasodjon meg. Az öreg tanár pedig nem tudott kimenni sem, mert ekkorra teljesen körüli állották. A legkritikusabb pillanatban az egész épületét betöltő a nagy zajra érkezett meg dr. Fröhlich Izidor dékán és Marczali Henrik tanár. A mint az ifjuság ezeket meglátta, lecsöndesült, úgy hogy Fröhlich rövid beszédet tarthatott a melyben emlékeztette az ifjuságot, hogy az egyetem falai közt vannak s így komoly ma-gaviseletet vár tőlük.

Utána ismét megkísérlette Gyulai, hogy beszélhesen, de ebben a pillanatban újra kitört a zaj. Kiméletlen mondások repültek fel s a dobogás és abcugolás még erősebbé vált. Végre is Gyulai tanártársával együtt a dékáni hivatalba menekült a szünni nem akaró macska zene elől,

A fiatalság ekkor az utcára vonult ki, hogy Gyulait távoztában még egyszer megab-cugolja, de ez nem távozott az épületből s a fiatalság megúván a várakozást, lassan szétoztlott.

Törvénytörés.

§ **Vasutasok póre.** Rétyi Gazda Sándor balassa-gyarmati állomásfőnököt valami szabálytalanság miatt fegyelmi eljárás útján 3 évre kizárták az előléptetésből. A fegyelmi viz-gálatot az állomásfőnök ügyében Kada Elek vasuti titkár és Király Kálmán hivatalnok vezették. Rétyi nem tudott beenyugodni a súlyos íté-letbe és azzal vádoita a kereskedelmi minisz-terhez adott beadványában Királyt, hogy egy tanu vallomásáról hamis jegyzőkönyvet vett fel és állította, hogy Kada sem járt el szabályszerűen az ítélet meghozatalánál. A minisz-ter elrendelte a vizgálatot a két tisztviselő ellen, de mind a kettőt felmentett k. Erre Kada és Király bünyvadi eljárást indítottak Rétyi ellen rágalmazás miatt. Ma tartották meg ez ügyben a végtárgyalást a budapesti törvénytörés előtt Eördögh bíró elnökle e alatt. Minthogy azonban a vadlott állomásfőnök kijelentette, hogy téves fel fogásból kiindulva használta a rágalmazó kifejezéseket, a panaszosok vissza-vonták a vádat és Rétyi ellen a törvénytörés a további eljárást megszüntette.

§ **A pénzügynök kalandja.** Bakó Gyula egy pestmegyei előkelő család ivadéka, a ki Budapesten hosszabb időt át ügynökösödött, utóbb Párisba ment s ott a Grand Caféban megiskedelt Raime grófnéval, a kinek csak-hamar megtetszett a fiatal magyar ember. Bakó örök szerelmet, házasságot ígért s ezen czímen lassan, de következetesen 78.000 frankot csalt ki a grófnétől. A játékban segítségére volt egy magát Rimler osztrák őrnagynak nevező kalandor, hogy a triász teljes legyen, közbük állott az egykor dúsgazdag Lazarovics Mihály, ki most Párisban tengeli az életét. A szerelmében elvakult grófné persze nem igen tudott ellenállni Bakó tüzes pillantásainak a melyek kíséretében ez töméntelen frankot csalt ki tőle. A grófné végre megsokalta a dolgot s a mikor észrevette, hogy szélhá-mossal van dolga, följelentést tett a parisi Police Correctionelle előtt, a mely az e hó 4-én tartott tárgyaláson Bakó 3 évi börtönre ítélte. Bakónak volt esze, hogy megugorjék Párisból. De arra nem számított, hogy rá-szedett kedvesének még az övével is több esze van. A grófné ugyanis értesülvén, hogy Bakó budapesti illetőségű, az itteni büntető törvénytörésnél is megtette a följelentést és nem eredménytelenül, mert Polónyi vizsgáló-bíró ma délelőtti letartóztatatta a szélhámost. Raime grófné kalandját a budapesti lapok már több ízben petrakták, de téves infor-mációk alapján. Legutóbb azt írták, hogy Jankovich Gyulát, a hirhedt puchói nábobot Bécsben elfogták, a Raime grófné kárára el-követett csalások miatt. A grófnó a minap fölkeresett egy párisban élő magyar újságíró-t s megkérte őt, közölné a budapesti lapokkal való tényállást és azt, hogy ő Jankovichot nem ismeri, nevét sohasem hallotta. Ő tisztán Bakó Gyula és Lazarovics Mihály áldo-zata.

Tudomány, irodalom, művészet.

A regény műfaja.

Írta és felolvasta **Osengoy Gusztáv**, az eperjesi kö-zös — ev. és r. kath. — tanári körben.

(Folytatás).

Ilyenek a regénygyártmányok. Nem az egységes cselekmény logikája vezeti az író-t, hanem a kiadók zsoldja, amit tőlük huz.

Pedig csak egységes cselekmények lehet-nek egységes következe es jellemei.

Itt helyén valónak látom valamit szólani az ugynevezett fejlődő jelle-m-ről, amelynek kategóriájába tartozik a vál-tozó jelleme is.

Fejlődő jelleme az, mikor a szereplő az

olvasónak mintegy szemelattára lassanként, fokról-fokra különböző körülmények hatása alatt alakul át határozott egyénre. — Ennek abban az esetben van helye, mikor a szerző valakit gyermekkorától érett koráig, tehát hosszú évek sorozatán át ismert. Ez a jellem kifejlődésének rajza; de lehet a jelem visszafejlődését is rajzolni valamely egyén lassu elzüllesének hosszú processusában. Az ilyen jellemfejlődés rajzában vigyaznia kell a szerzőnek, hogy valami olyan hézagot ne hagyjon, amelynél fogva a szereplő egyén valami actióban elérhetetlené válnék. — Az olvasónak ismernie kell a szereplő minden sajátságát, hogy cselekvéseire nézve tájékoz-hassa magát.

Természetes, hogy ez olyan részletező nem lehet, mint egy monographia; pl. valami hires történeti személy életrajza. A regényíró másként jelemez, mint az életrajzíró, egy-két markáns vonással, többnyire egyes helyzetek fölültetéseivel. Mozgó, eleven képek haladnak el az olvasó szeme előtt, melyekben a sze-replő egyén mindinkább kidomborodik.

Sokkal nehezebb feladata van az írónak, ha regényíróvege szerint v a l t o z ó j e l l e m m e l van dolga. Sőt a regényírás ter-én vita tárgya, hogy egyáltalában megenged-hető-e, lebecsülés-e az?

Valtozó jellemnek azt nevezzük, ha egy már meghatározott, kidomborodott jellem egyszerre, vagy legalább rövid időt át mássa lesz. Itt főként a m e g t é r é s r ó l van szó, ha a gonoszról, a vétkezőről jó ember lesz, a gyűlölködőből jóbarát, a hűtlentől hűséges stb.

Helyesebb ezt a jellem átváltozásának nevezni.

A régi regényekben, mikor a jellemrajzra kevesebb súlyt fektettek, ez gyakran előfor-dult. De ma már nagyon kétes értéke van.

Egy már megalakult jellemnek egyes alkotó részei már annyira megerő ödtek, hogy úgy mondjam: megrögzöttek, hogy egy ilyen átalakulás nagyon nehezen mehet vég-be. De vannak rendkívüli esetek, megrázó események, amikor mégis bekövetkezik ilyes-mi, a megtérés lehetőségét tagadni nincs okunk, mert az élet számos példával bizo-nyítja; de könnyen banni vele a regényírónak csak ugy könnyedén előrántani nem szabad. Meg kell okolni ki kell mutatni, hogy a sze-replő egyénnek már eredeti sajátságainál fog-va hajlandósága volt rá, így könnyebb hihe-tővé tenni.

Meg kell még említenem az ugynevezett p r o b l e m a t i k u s j e l l e m a l k o t á s o k a t. Ilyenek azok a regény alakok kinek jelleme olyan rejtélyes szövevény, a mely színét minduntalan változtatja, egyszer ilyen másszor meg amolyan. Vagy pedig, ha nem játszik is bizonyos színeket, cselekvése egy bizonyos irányban halad ugyan, de magavise-lete nyilatkozatai rejtélyesek.

Ezeknél mutatkozik a legtöbb visszaélés. Általában szabály az, hogy a szereplő egyének csak egymásra nézve lehetnek rejté-lyesek, de az olvasóra nézve nem. — Az olvasónak tisztában kell lennie a regénynek minden alakjával.

Lehetetlen alakokkal nem szabad a szer-zőnek hatást vadászni, mert az ilyesmi csak izgat, de igazi műgönyört nem támaszt, sőt minduntalan kizavar az illuzióból.

Például hozhatom fel Jókai «Egy az isten» regényéből a Caldariya marquisnó alakját, mikor a rejtek ajtón át látogatja Blan-ka hercegnőt. Olyannak tűnik fel az olvasó e-őt, mintha igazán megszerette volna a balsorsu nőt, de a végzeter pillanatban, mikor Blanka segíti elő menekülését, egy elvetemült gonosz szavai nyilatkoznak ajkán. Valóságos daemon. Az egész regényen végig soha sehol sincs vele tisztában az ember.

Még érthetlenebb alakja a «Szeretve mind a vérpadig» című regényben Szunyoghy Ozmonda grófnó a ki Ocskayt szereti. Külö-nösen homályos az az összefüggés, ami Czinka Panna és a grófnó közt van. Az ember-mindvégig nem tudja, hogy két Czinka Panna van-e, egy igazi és egy alakos, vagy pedig a grófnó játsza mindvégig a cigány leány sze-

repét? —
eltűnik, a
sejtetik. I
is szölok,
sa semmi
kevesebbé

5 m

ajándékoz
Lord Ives
kutatások
mily óriás
földön a t
térén uttó
ban volná
ipar kezd
összeségne
kezet a K
amely kor
száj- és fo
az első és
törtetleni
kisebb m

Üveg
tárakban, d
Vezérképvis
5. — Nagyb

A kap

Oberp
nagyságu
talajon egy
és hektáro
gyazva a k
gyakorolt h
répafajták
répa, ecn
1. 2. és 3.
4. 5. 6. szá
9. számuk

Az er
kapáltakna
Vollendung
oberndorfi
parcellákra
kapáltakna
termett levé
a talaj ny
hatása van
lasztá-a ig
tehát a répa

A szőlőkar

Uj kar
a szőlőgazd
drágasága s
nedvesebb
adást gyakor
tehát a ga
minél hossza
meggatolni
elerendő, eg
karóknak kor
illetve beázt
azaz a márt
csak rövid i

Sely

14 frt

5

repét? — Midőn a híres hegedűs végképp eltűnik, a szerző odavetett szavai az utóbbit sejtetik. De ez csak sejtélem marad. Arról nem is szólok, hogy a grófnőnek ez az alakoskodása semmivel sincs valószínűvé téve, annál kevesebbé van megmagyarázva, megokolva.
(Folyt. köv.)

5 millió koronát

ajándékozott — angol lapok jelentése szerint — Lord Iveagh egy angol intézetnek bacteriologiai kutatások előmozdítására, bizonyíték tehát arra, mily óriási fontosságot tulajdonítanak a külföldön a tudománynak. — Kutatóink, kik ezen téren uttörően működnek, hasonló támogatásban volnának részesítendőek, noha nálunk az ipar kezd a tudományos felfedezések terén az összeségnek nagy hasznára válni. Ezen ügyeket a Kosmin szájviz előállítására vezetett, amely korszakalkotónak tekinthető haladás a száj- és fogápolás fontos terén, mivel Kosmin az első és egyedüli, a mely valóssággal fertőtleníti, a nélkül, hogy a fogakat a legkisebb mértékben is megtámadná, egyúttal üdítő jóízűséggel bír.

Üveg 1 frt, sokáig eltart, kapható gyógyszer-tárakban, drogueriákban és illatszer kereskedésekben. Vezérképviselőség: Skruvan R. Bécs IX. Müllnergasse 5. — Nagybani raktár Budapesten Török Józsefnél.

KÖZGAZDASÁG.

A kapálásnak befolyása a termésre.

Oberpleisban kísérletet tettek 9 egyforma nagyságu parcellán, ugyanolyan minőségű talajon egyformán — és pedig istállótrágya és hektáronként 3 mm. szuperfoszfát-trágyázva a kapálásnak a répatermés nagyságára gyakorolt hatása kipuhatólása céljából. — A répafajták voltak: Chros'enzen fele, vollendung-répa, eberdorfi sárga és az eberdorfi. Az 1. 2. és 3. parcellákat hat ízben kapálták, a 4. 5. 6. számúakat csak négyszer, a 7. 8. és 9. számúakat csak kétszer.

Az eredmény a következő volt: a kétszer kapáltaknak hektáronként számitott termése Vollendung 480 mm., eckendorfi 520 mm., oberdorfi 410 mm. A négy ízben kapált parcellákról 890, 740, 720 mm., a hat ízben kapáltaknál 1200, 1000, és 1100 mm. répa termett levél nélkül, a mi azt mutatja, hogy a talaj nyilvántartásának rendkívül nagy hatása van a termésre s így a kapálás elmulasztása igen nagy hátrány, igyekezni kell tehát a répaföldeket többször kapáltatni.

A szőlőkarók legcélszerűbb impregnálása.

Uj karók beszerzése állandó kiadást képez a szőlőgazda budgetjében. Már pedig a karó drágasága s ami gyorsaság, melyek azok kivált nedvesebb talajokban elkorhadnak, eme kiadást gyákorivá s így tetemessé teszi. Főczélja tehát a gazdának karói tartási képességét minél hosszabb időre nyújtani vagy röviden megatolni azok időelőtti elkorhadását. Ezt elerendő, egyedül az impregnáláshoz, azaz a karóknak korhadását gátló anyagokból mártása, illetve beáztatásához folyamodhatik. Az előbbi azaz a mártogatás ép úgy mint a bekenés, csak rövid időre hatékony. Áztatással, ha az

hosszabb időn át tart, már szebb eredmény érhető el. Mint impregnáló szer a kátrány, rézgálicz-oldat, de főle a karboleum, ujabban az u. n. tinktoral (praeparált dupla karboleum) lel alkalmazást. Ujabban a konyhasó-oldat a karókat több évre biztosítaná, feltéve, hogy az áztatás évenként ismételtetnék.

Mennyi műtrágyát kell alkalmaznunk.

Az alkalmazandó műtrágya mennyisége természetesen a talaj-viszonyoktól függ első sorban. Mégis nagy átlagban azt lehet mondani, hogy gabonafélék alá 120—200 kgr. szuperfoszfátot kell adni, gabona felültrágyázásához iavasszal 40—70 kg. chilisal tromotkat, holdanként, de némely humusz szegény talajon ennél sokkal nagyobb mennyiség használata is kifizetheti magát. Czukorrépa alá 150—200 kg. szuperfoszfátot s 40—50 kgnyi salétromot, utóbbit fejtrágyaként kell adni, hasonló mennyiségeket a takarmány-répa alá is.

A burgonya keményítő tartalma és a kainit. A chloridus kálisók, mint a kainit és carnellit, a burgonya keményítő tartalmára károsan hatnak akár szórattak ki legyen a szántóföldekre direkte, akár pedig használtattak az istállótrágya konzerválására. Csak az esetben, ha a talaj nagyon káli szegény nem mutatkozik ezen káros hatás. Az elmondottakból kifolyólag tehát azon istállótrágyát, melyet burgonya alá akarunk használni, nem lesz célszerű kainittal, hanem inkább szuperfoszfát-gipszszel konzerválni. A falomb mint alom. Az idén ugyan nem nagy szükség alom pótszerékre, mert szalma bőven termelt, mégis az országnak igen nagy területén, hegyvidékeken s nagy erdősegek mellett, a fulombot állandóan használják alomnak. Azonban a falombnak az a hibája van, hogy az állati vizeletet nem nagyon szívja magába s ennek következtében a szalmatrágyánál is sokkal szegényebb a foszforban. Ez az oka, hogy a falomb trágyánál trágyázott földek termőképessége többnyire oly csekély. Ezen a talajon csak úgy lehet segíteni, ha a lombtrágya bőven látatik el szuperfoszfáttal, akár magára a trágyára, akár pedig a szántóföldre hintvén ki azt.

Budapesti gabonatözsde.

Okt. 4.

A ké száruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frtól	frtíg		frtól	frtíg
Bánsági ó	76	8.30	8.40	80	08.75	08.90
" " " " " "	77	8.40	08.50	81	08.75	08.90
" " " " " "	78	08.50	08.60	82	—	—
Tiszavidéki ó	79	08.55	08.70	—	08.75	08.80
" " " " " "	76	8.30	8.40	80	08.75	08.90
" " " " " "	77	8.40	8.50	81	—	—
Pestvidéki ó	78	08.50	08.60	82	08.70	08.75
" " " " " "	79	08.55	08.70	—	—	75
" " " " " "	79	8.25	8.35	80	08.70	—
Fehérmegyei " "	76	8.35	8.45	81	08.70	00.80
" " " " " "	78	8.45	8.55	82	8.70	—
" " " " " "	79	08.50	08.65	—	8.70	—
Bácskai ó	76	8.30	08.35	80	00.	—
" " " " " "	77	8.35	8.45	81	00.00	00.
" " " " " "	78	8.45	08.55	82	—	00.
Északmagy " "	79	8.50	08.65	—	—	—
" " " " " "	75	8.55	8.60	80	—	—
" " " " " "	79	8.60	8.70	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilógramm	
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.65	6.80
" " " " " " " "	—	6.55	6.65
Árpa takarmánynak "	60—62	6.—	6.20
" " " " " " " "	62—64	5.70	5.90
" " " " " " " "	64—66	6.60	7.—
Zab " " " " " " " "	39—41	5.35	5.45
Tengeri bánsági " " " "	—	5.10	5.30
" " " " " " " "	—	0.00	0.—
Répcze bánsági " "	—	11.30	11.80
Köles " " " " " "	—	4.80	5.10

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiact. Okt. 4. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgr. felüli) — kr. Közép p. kint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban F. fiatal közép (paronkint 251—320 kg. 43—44 kr. F. fiatal könnyű paronkint 240 kg. sulyban 44—44½ krig. Szerbiai: Nehéz p. kint 260 kg. sulyban 42—42½ krig.

Sertéslétszám: 1899. évi okt. hó 2. napján volt készlet 36197 darab, okt. 3. felhajtott 70 drb, 1899 okt. 3-en elszállított 496 db. 3-ára maradt 38.771 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

Az őszi és téli idényre.

A t. közönség rendelkezésére áll a legjobb minőségű és a jelenlegi izlés szerinti nőruha flanell, velen szines és fehér minőségben. Továbbá szövet és selyem alsószoknyák, szőr és selyem paplanok; ágyterítők, madráczok, flanell takarók, szőnyegek, erdélyi pokróczok, szövet és csipke függönyök, harisnyák, női, férfi és gyermek fehérneműek, divatos szines zsebkendők.

A kedvelt secessios izlés mindenben szem előtt van tartva.

KARDOS LÁSZLÓ

Kossuth-utca.

valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

Selyem-damasztok 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyárainból

Szőnyegek,
 Linoleum, viasszos vásznak,
 Butorszövetek,
 Gyapju és csipke függönyök,
 Ágy és asztalterítők,
 Flanel takarók,
 nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégénél
 Debreczen.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

Geréby Fülöp Utódai

fűszer és csemege kereskedése Debreczen.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy üzletünket most már teljesen átalakítva, egészen friss árukkal ujonnan felszereltük. — Főtörekvésünk, hogy **kitűnő minőségű** árucikkeinket legnagyobb figyelemmel s **legjutányosabban** szolgáltatassuk ki tisztelt vevőinknek, miáltal teljes megelégedésüket és nagybecsű pártfogásukat reméljük kiérdemelni.

Friss idény czikkeinkből a következők már megérkeztek:

Görczi Maroni, Prunella, különféle czukrozott és befőzött **gyümölcsök, málna és baraczk lekvár,** koszorus és szultán **fügek, Conserv borsó és bab,** többféle **páczolt halak, sardiniák** s a legkülönfélébb friss **csemege-sajtok** stb.

Raktárunk megtekintését szives figyelmébe ajánljuk s vagyunk kiváló tisztelettel

Geréby Fülöp Utódai.

Női és gyermek
diszített kalapok.

RÓZSA LAJOS

Olcóságáról és jóizléséről hírneves

megnagyobbított

női felöltő és női kalap áruháza

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Budapest, Bécs elsőrendű üzleteiben föl nem található választékban kaphatók a téli idény

legszebb ujdonságai:

Női és Gyermek Felöltők, Leány kabátkák, Szörme gallérok, Téli Paletok, Selyem Plüsch kabátok a legfinomabbtól a legolcsóbb kivitelig.

Nagyérdemű vevőim óhajára és a gyorsabb kiszolgálás kedvéért
1899. okt. hó 1-től minden a legolcsóbb szabott áron lesz elárúsítva.

Szörme
különlegességek.

Blouskák,
Gyermek Ruhák.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Egész óra
Félóra
Negyedóra
Egy óra.

A te

Az a
rül tegna
ünnepele.

A na
borultak
jára, hog
ők, kikne
az örült
sok.

Ott t
zsolozsma
is zengett

Porla
siratokra

Vagy
zat, hogy
hattunk u
tetek?!

a mi veze
perlojalitá
léketek el

Óh,

Mi emléke
a sirból k
becsületes
folytatásár

Hála

iskola ifju
Ha

hazafiaság
lett volna

hez méltó
Igy

ható.

Minth

pódzott ve
vében: ki

a szemekh

Egy-e

szivet talá
szemeinkk

h á r o m

semmi egy

Azt s

sok háza

zett az ég

milyen üre

Ün

Két ór

el a kollégu

az ifjuságga

meghívott eg

1848—9-es

nyug. kir. tá

getlenségi p

lat! A vár

R o n c s i k

Ott volt azo

2 óraker a f

énekelt M á

mellett. Ezu

Irodalmi Tá